

DOI 10.37000/abbsl.2025.117.01

УДК 631.227-026.26

Кристина Хлань,

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти 4 курсу,
спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ORCID ID: 0009-0008-9917-2094

e-mail: kristinakhlan9@gmail.com

Алла Бондар,

кандидат с-г. наук, доцент кафедри ветеринарної медицини та гігієни,

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ORCID ID: 0000-0002-5546-0528

e-mail: aobondar@mnau.edu.ua

ПЕРЕСУВНИЙ ПТАШНИК З ВОЛЬЄРОМ: СУЧАСНЕ РІШЕННЯ ДЛЯ ФЕРМЕРІВ

Анотація

Птахівництво є однією з ключових і найдинамічніших галузей аграрного виробництва як в Україні, так і в усьому світі. Воно забезпечує населення високоякісними продуктами харчування – м'ясом і яйцями, які мають важливе значення у щоденному раціоні людини. Останніми роками спостерігається тенденція до зростання споживання курятини, що зумовлено її доступністю, поживною цінністю та дієтичними властивостями. У зв'язку з цим дедалі актуальнішим стає питання пошуку сучасних і ефективних методів утримання та вирощування птиці, які б відповідали вимогам як економічної доцільності, так і екологічної безпечності виробництва. У статті розглядається перспективний напрямок розвитку птахівництва – використання пересувних пташників із вольєрами. Такий підхід до організації господарства поєднує традиційні практики з інноваційними рішеннями, що дає змогу оптимізувати виробничі процеси. Мобільні пташники вирізняються конструктивною зручністю: їх можна легко переміщати з одного місця на інше, забезпечуючи птиці доступ до свіжої трави та природних кормів. Це суттєво знижує витрати на закупівлю комбікормів, водночас збагачуючи раціон курей необхідними мікроелементами, що позитивно впливає на якість м'яса та яєць. Окрему увагу приділено перевагам пересувних конструкцій перед традиційними стаціонарними приміщеннями. Регулярна зміна місць випасу сприяє профілактиці поширення інфекційних захворювань, зменшує ризик паразитарних уражень та підтримує належний рівень гігієни в умовах господарства. Крім того, завдяки мобільності фермер має змогу раціонально використовувати земельні ресурси, не допускаючи виснаження ґрунту. Це робить технологію утримання більш екологічною та дружньою до довкілля. Пересувні пташники із вольєрами поєднують у собі низку переваг: економічну вигоду, покращення умов утримання птиці, турботу про її здоров'я, екологічність та простоту у використанні. Для сучасних фермерських господарств це відкриває нові можливості підвищення ефективності виробництва, конкурентоспроможності продукції на ринку та відповідності сучасним стандартам

аграрного бізнесу. Таким чином, мобільні системи утримання птиці можна вважати перспективним напрямом розвитку птахівництва, що здатний гармонійно поєднувати інтереси виробника, споживача та довкілля. Їхнє впровадження є вагомим кроком на шляху до сталого розвитку сільського господарства, а також до формування нової культури ведення фермерських господарств, орієнтованої на інновації та екологічну відповідальність.

Ключові слова: *пташник, вольєр, курятина, фермерське господарство, бройлери, екологічне птахівництво, розвиток.*

Вступ. Сучасний ринок сільськогосподарської продукції характеризується постійним зростанням попиту на курятину, яка посідає провідне місце серед джерел білка у харчуванні людини завдяки своїй доступності, поживності та дієтичним властивостям. Водночас перед фермерами постає проблема організації ефективного й безпечного утримання свійської птиці, яке б відповідало вимогам екологічності та добробуту тварин.

Традиційні стаціонарні пташники мають низку недоліків: вони потребують значних витрат на будівництво та утримання, обмежують доступ птиці до природного середовища, створюють ризик накопичення хвороботворних мікроорганізмів у ґрунті та підвищують витрати на корми. Це знижує економічну ефективність виробництва та суперечить сучасним тенденціям сталого розвитку у сільському господарстві. У цих умовах актуальним стає пошук альтернативних рішень, які дозволяють поєднати мобільність, функціональність і екологічність. Пересувний пташник із вольєром постає як інноваційний підхід, що забезпечує птиці постійний доступ до свіжої трави, природного світла та простору для руху, водночас зменшуючи навантаження на землю і знижуючи ризики захворювань. Така конструкція не лише сприяє підвищенню продуктивності та якості м'яса, але й відповідає вимогам сучасних фермерів, які прагнуть оптимізувати виробничі процеси при мінімальних витратах. Саме тому проблема обґрунтування доцільності використання пересувних пташників з вольєрами є важливою як у науково-практичному, так і в економічному аспектах.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Впродовж останніх років було досліджено мобільні системи вигулу м'ясних порід курей. У різних дослідженнях розглядаються як і переваги використання мобільних систем на пасовищі: покращене розподілення гною, синхронізація з рослинністю, зниження витрат, так і обмеження та ризики [21].

До прикладу у журналі «Czech Journal of Animal Science» в якому розміщена стаття «A mobile system for rearing meat chickens on pasture» замість звичайних пташників пропонується пересувна конструкція, яку можна переміщати по ділянці. Такий підхід дозволяє птиці постійно мати доступ до свіжої трави та природного середовища, а також рівномірно розподіляти послід на ґрунті, що позитивно впливає на якість землі й знижує ризик

накопичення патогенів. Але є й недоліки, які пов'язані з кліматом, ґрунтом та масштабами господарства [1].

В цій статті «Economic feasibility of mobile processing units for small-scale pasture poultry farmers» розглядається вже пересувні пташники з боку економіки. Використання мобільних переробних установок (МПУ) для пасовищного утримання птиці стрімко зростає. У цьому дослідженні порівняли економічну доцільність МПУ з двома альтернативами переробки: традиційними стаціонарними переробними підприємствами на фермах та позафермерськими переробними підприємствами. Їхнє дослідження поєднало опитування фермерів, що займаються пасовищним утриманням птиці в Джорджії, Луїзіані та Арканзасі, з опублікованими дослідженнями. Результати свідчать про те, що МПУ та традиційні альтернативи переробки на фермах мають нижчу вартість переробки, але вимагають більших початкових інвестицій, ніж позафермерський варіант. Крім того, позафермерська переробка на об'єкті, що перевірений Міністерством сільського господарства США, дозволяє продавати продукцію за вищою ціною [2].

У іншому дослідженні бройлерів генотипу RedBro Cou Nu x RedBro M годували зерновим раціоном у переносних безпідлогових загонах, розташованих або на богарному підземному пасовищі з конюшини (*Trifolium subterraneum*), або на зрошуваному пасовищі з конюшини білої (*Trifolium repens*). Контрольних птахів утримували на тому ж місці в ідентичних загонах, але без доступу до пасовищ. Було досліджено важливість споживання пасовищної їжі та добавок ферментів для продуктивності та сенсорних властивостей м'яса курей вільного вигулу з 28 по 56 день. Бройлери, що мали доступ до пасовища (особливо до конюшини), досягли значно більшої кінцевої маси тіла — це було пов'язано зі збільшеним споживанням корму, а не зі зростанням ефективності його перетравлення. Також відзначена значна перевага у смакових якостях м'яса у групи, що випасалася: хоча показники якості (м'якість, соковитість, аромат) були схожими, дегустаційна комісія означила, що м'ясо пасовищних бройлерів оцінювалося вище за загальне враження [3].

Мета. Метою даного дослідження є обґрунтування ефективності використання пересувного пташника з вольєром у сучасному фермерському господарстві. Для досягнення поставленої мети завданнями є: визначити переваги та недоліки пересувних пташників порівняно з традиційними стаціонарними пташниками, оцінити економічну доцільність впровадження пересувних пташників у фермерських господарствах.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Для теоретичного та методологічного обґрунтування основних положень дослідження було використано різні джерела з ветеринарії, роботи різних авторів, які працювали над даною темою. Також вдалось поррахувати собівартість пересувного пташника з вольєром на 50 голів.

Раніше курей і бройлерів майже завжди вирощували на відкритому повітрі, але з кінця 1950-х почали працювати великі птахофабрики з «вертикально інтегрованою» системою виробництва. Тепер корпорації контролюють майже все – від постачання корму й курчат до забою та продажу продукції.[18] Фермери в такій системі працюють як підрядники: будують дорогі закриті пташники на тисячі птахів, отримують від компаній молодняк і корми, а продають фактично назад цим же компаніям [19]. Це зробило курятину дешевою для споживачів, але призвело до втрати незалежності фермерів, проблем із добробутом птиці та погіршення смакових якостей [14].

Через це з'являється інтерес до альтернатив – вирощування птиці на пасовищі. Дослідження SARE показали, що така система добре працює на різноманітних фермах, бо її легко поєднувати з іншими напрямками господарювання, і вона відповідає очікуванням споживачів, які шукають більш якісний та «натуральний» продукт [5].

Отже, почнемо з того, що пересувні пташники підвищують вміст органічної речовини та доступних елементів живлення у ґрунті, а також поліпшують ріст культур.

Оскільки ціна на звичайні добрива стрімко зростає і інтерес в альтернативних джерелах добрив для сільськогосподарських культур росте, є зростаючий попит на сільськогосподарські джерела родючості. Інтеграція тваринництва та рослинництва – це один із каналів за допомогою яких сільськогосподарські працівники можуть покращити родючість ґрунту з використання сільськогосподарських ресурсів. Зацікавленість фермерів у вирощуванні курей за останні роки швидко зросла [4,20].

Слід зазначити, що вирощування птиці на пасовищі виходить по ціні значно нижче, ніж традиційне утримання. Сім'я Смітів щороку вирощує 3000 бройлерів та 100 індиків на пасовищній системі. Сам містер Сміт каже, що поля виглядають здоровіше, бо кури відкладають поживні речовини, а вони вже всмоктуються в ґрунт [5].

Можна навести переваги пересувних пташників виходячи з декількох досліджень науковців.

Найперший плюс – це екологія. Завдяки регулярному переміщенню знижується концентрація аміаку на одному місці, немає різкого запаху і забруднення ґрунту [15,16]. Послід краще засвоюється рослинами, що робить систему більш дружньою до довкілля. Дослідження університетів США підтверджують, що при щоденному пересуванні втрати азоту значно менші, ніж у стаціонарних пташниках. Наш людський ніс не розпізнає аміак, доки не буде досягнуто рівня приблизно від 20 до 30 частин на мільйон (ppm). Але рекомендації щодо здоров'я птиці рекомендують підтримувати рівень аміаку нижче 25 ppm для більшості птахів. Рівень аміаку нижче 25 ppm необхідний для досягнення успіху в більшості програм сертифікації птиці [6,7].

З точки зору економіки, пересувний пташник з вольєром дозволяє фермерам зменшити витрати на корми, адже частину їжі птиця знаходить

сама на вигулі [24,25]. Крім того, знижується вартість добрив і робочої сили, бо не треба часто прибирати стаціонарні приміщення [17,24]. Розрахунки університетів США показують, що мобільні системи вирощування є прибутковими навіть для малих господарств, оскільки продукцію «вільного вигулу» можна продавати дорожче, ніж традиційну. За системою пересувних вольєрів від UMN можна отримувати понад \$25 доходу з кожної птиці, а після витрат — залишається значно більше, ніж у стаціонарних системах, де чистий дохід — лише ~\$ 3,76 [8].

Інші фермерські родини за даними SARE заробляють \$ 2–6 «на голову» на мобільному вирощуванні [9].

Ще один важливий результат – здоров'я та добробут птиці [22,23]. У пересувному пташнику птахи мають більше простору, сонячне світло та свіже повітря. Це знижує ризик хвороб і стресу, а також дає змогу курям проявляти природну поведінку: клювати траву, шукати комах, купатися в пилу. Європейське агентство з безпеки харчових продуктів (EFSA) відзначає, що такі умови утримання позитивно впливають на якість продукції – м'ясо та яйця стають поживнішими і більш ціняться споживачами. Кейт Стілл, спеціаліст із добробуту тварин розповідає, що вигул на відкритому повітрі надає курям багато можливостей для поведінки. Це стимулює середовище, де вони можуть досліджувати, шукати комах, шурхати в землі та купатися на сонці та в пилу [10,11].

Також важливо, що пересувний пташник допомагає відповідати сучасним стандартам «free-range», які вимагають надавати курям доступ до вигулу. У ЄС це мінімум 4 м² відкритої площі на одну курку. Завдяки мобільності фермери можуть легко контролювати, щоб ділянка не виснажувалась, а птиця завжди мала свіжу зелень. У разі ризиків, як-от пташиний грип, мобільний пташник можна перенести у безпечніше місце, що робить його більш гнучким у використанні [10,12].

Крім того, практика показує, що поєднання пересувного пташника з електричною сіткою для вигулу захищає птицю від хижаків та дозволяє тримати більшу кількість курей на пасовищі. Сучасні конструкції оснащують ніпельними поїлками, бункерними годівницями та навіть невеликими колесами для зручного переміщення. Це спрощує догляд і скорочує витрати часу. Американські фермери відзначають, що після переходу на мобільні системи витрати робочої сили скорочуються в середньому на 20–30% [9,13].

Тепер перейдемо вже до вигляду пересувного пташника з вольєром. Джоел Салатін розробив так звані курячі трактори. Це вольєр з відкритою підлогою, який переміщують один або два рази на день по пасовищу. Птахи живуть у вольєрі постійно та отримують свіжу пасовище, коли загін переміщують [13].

А вже Джейсон Фішбах розробив «Вдосконалення системи денного випасу птиці» [13]. Day-Range hoopie – це пересувний пташник у формі арки (типу ангара), зроблений із доступних матеріалів: металевих панелей для худоби, сітки-рабиці та тенту. Пастуший обруч Day Range побудований з

п'яти панелей для худоби розміром 52 дюйми x 16 футів (рисунок 1 – АС), 55 футів 1-дюймової дротяної сітки, оцинкованого дроту та брезенту розміром 12 футів x 14 футів.

Три панелі розташовані поруч, як показано на рисунку 2, і зв'язані разом у перекритті оцинкованим дротом. Дві інші панелі розрізаються за розмірами, зазначеними на рисунку 1. Кінці двох панелей використовуються як дверцята (С.) для покриття отворів, вирізаних у панелях В.

Трипанельна конструкція згинається шляхом потягування коротких сторін одна до одної, створюючи арку типу «квонсет», і кріпиться з кожного боку оцинкованим дротом до панелей В, як показано на рисунку 3. Цей крок вимагає щонайменше двох людей.

Дріт для курей кріпиться до нижньої частини конструкції на відстані від 90 до 120 см з усіх чотирьох боків за допомогою оцинкованого дроту або скоб.

Останній крок – прикріпити брезент до зовнішньої сторони конструкції та встановити дверцята. У збудованому вигляді в одружнику можна розміститися від 130 до 160 дорослих птахів на ніч, а також є місце для 1-2 водопоїв.

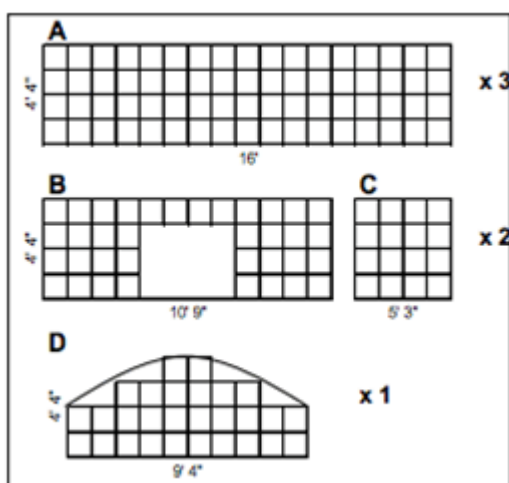

Рис. 1. Для будівництва денного пересувного пташника (А, В, С) потрібно 5 секцій для загорожі худоби. *Рисунок авторів.*

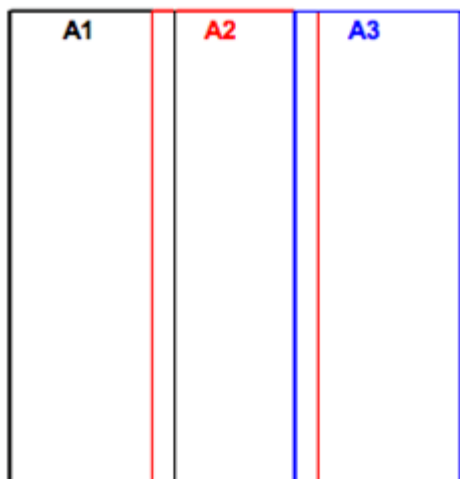

Рис.2. Арка пташника будується шляхом укладання 3 секцій поруч із перекриттям приблизно в 1 фут та закріплюється оцинкованим. *Рисунок авторів.*

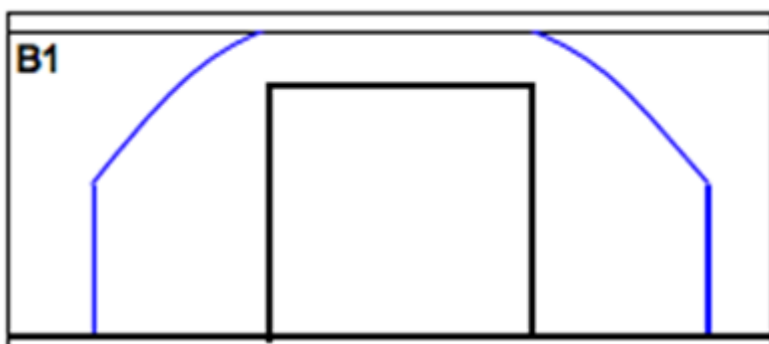

Рис. 3. Арка пташника кріпиться до кожної торцевої панелі, як показано тут. Для того, щоб зігнути арку та утримати її на місці під час кріплення до торцевої панелі, потрібно 2 людини. *Рисунок авторів.*

Тобто «Day-Range hoopie» — це дуже практичний і дешевий варіант мобільного курятника: робиться буквально з металевих панелей, дроту й тенту, збирається кількома людьми за короткий час, і дає можливість утримувати велику кількість курей у комфортних умовах.

Тепер перейдемо до собівартості пересувного пташника, яку нам вдалось порахувати.

Отже, в таблиці 1 «Матеріали для пересувного пташника» наведено повний розрахунок матеріалів для пересувного пташника з вольєром на 50 голів.

Табл.1

Матеріали для пересувного пташника

Назва матеріалу	Одиниця ви міру	К-сть	Ціна за одиницю (грн)	Сума (грн)
Дерев'яний брус 50х50 мм	м.п.	15	22	330
Оцинкована сітка 25×25 мм	м ²	6	90	540
Профнастил (дах)	лист	2	280	560
Колеса 200 мм	шт	4	111	444
Фанера для будиночка	м ²	2	499	998
Петлі + замок на дверцята	комплект	1	73	73
Саморізи	комплект	1	66	66
Антисептик для дерева	л	1	108	108
Годівниця переносна	шт	3	82	246
Напувалка переносна	шт	3	25	75
				3440

Данні таблиці – результати досліджень авторів.

Також нижче наведено рисунок 4, де зображено пересувний пташник.

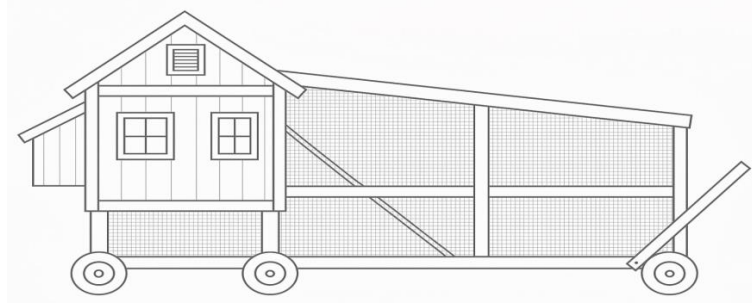

Рис. 4. Вигляд пересувного пташника з вольєром. *Рисунок авторів.*

Отже, враховуючи всі витрати на пересувний пташник можна зазначити, що вартість його становить 3440 грн, що свідчить про економічну доцільність його будівництва, адже така конструкція є відносно недорогою, забезпечує мобільність, раціональне використання пасовищ, зниження витрат на корми та профілактику захворювань птиці; отже, впровадження пересувного пташника є актуальним та перспективним рішенням для дрібних і середніх господарств з огляду на вимоги сучасного птахівництва.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

У статті було розглянуто питання використання пересувних пташників з вольєрами як сучасного рішення для птахівництва на фермах. Аналіз

наукових публікацій та практичного досвіду показав, що мобільні споруди поєднують переваги традиційних вольєрів та відкритого випасу, забезпечуючи баланс між комфортом для птахів, продуктивністю та екологічністю. Результати дослідження дозволяють зробити висновок, що мобільний пташник має низку суттєвих переваг: створення сприятливих умов для природної поведінки птахів, що позитивно впливає на їхнє здоров'я та продуктивність; мобільність споруди, що дозволяє раціонально використовувати кормову базу та територію, запобігаючи надмірному виснаженню ґрунту; екологічний ефект, пов'язаний з природним удобренням землі та зменшенням потреби в хімічних добривах; економічні вигоди для фермерів завдяки зниженню витрат на утримання, обробку та покращенню якості продукції. Таким чином, мобільний пташник з вольєром може стати ефективним інструментом у розвитку малих та середніх фермерських господарств, особливо в умовах зростаючого попиту на екологічно чисту продукцію та гуманні методи утримання тварин. Перспективи подальших досліджень пов'язані з удосконаленням конструкцій мобільних пташників, підвищенням їх енергоефективності, впровадженням автоматизованих систем обслуговування та адаптацією технологічних рішень до різних кліматичних умов, що в комплексі сприятиме підвищенню ефективності вітчизняного птахівництва.

Список використаної літератури

1. A mobile system for rearing meat chickens on pasture. M. Scrivan, S.H. Pickinpaugh, February 2015
URL:https://www.researchgate.net/publication/276404955Amobile_system_for_rearingmeatchickens_on_pasture
2. Economic Feasibility of Mobile Processing Units for Small Scale Pasture Poultry Farmers. Simoni Angioloni, Genti Kostandini, July 2015
URL:<https://www.researchgate.net/publication/280307428EconomicFeasibilityofMobileProcessingUnitsforSmallScalePasturePoultryFarmers>
3. Pasture intake improves the performance and meat sensory attributes of free-range broilers. Ponte P.I. C. M Rosado, J.P Crespo, D.G Crespo, J.L Mourão,
URL:<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/18079453/>
4. Soil fertility and crop growth under poultry/crop integration. Kathleen Hilimire, Stephen R. Gliessman, Joji Muramoto. June 2013
URL:<https://www.researchgate.net/publication/236974607Soilfertilityandcropgrowthunderpoultrycropintegration>
5. Profitable Poultry: Raising Birds on Pasture. Livestock Alternatives. Published by the Sustainable Agriculture Network (SAN), the national outreach arm of the Sustainable Agriculture Research and Education (SARE) program, with funding by USDA's Cooperative State Research, Education and Extension Service
URL: www.sare.org/publications/poultry.htm

6. Detecting Ammonia in Poultry Housing Using Inexpensive Instruments. April 13, 2023. PennState Extension
URL:<https://extension.psu.edu/detecting-ammonia-in-poultry-housing-using-inexpensive-instruments>
7. Manure application methods and nitrogen losses. University of Minnesota Extension
URL:<https://extension.umn.edu/manure-management/manure-application-methods-and-nitrogen-losses>
8. Pastured poultry enterprise analysis. University of Minnesota Extension
URL:<https://extension.umn.edu/community-research/pastured-poultry-enterprise-analysis>
9. Profitable Poultry. Raising Birds on Pasture SARE Outreach. 2012
URL: <https://www.sare.org/resources/profitable-poultry/>
10. Organic vs free-range - what's the difference? Soil Association, 2020; Compassion in World Farming
URL:<https://www.soilassociation.org/take-action/organic-living/what-is-organic/organic-eggs/>
11. Welfare of broilers on farm. EFSA (2023) Scientific Opinion on the welfare of broilers URL: <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/7788>
12. Commission Delegated Regulation (EU) 2017/2168 of 20 September 2017 amending Regulation (EC) No 589/2008 as regards marketing standards for free range eggs where hens' access to open air runs is restricted
URL:<https://eur-lex.europa.eu/eli/regdel/2017/2168/oj/eng>
13. Day Range Pastured Poultry – An Alternative to Chicken Tractors. Kathy Voth. July 7, 2014
URL:<https://onpasture.com/2014/07/07/day-range-pastured-poultry-an-alternative-to-chicken-tractors/>
14. The Chicken, the Factory Farm and the Supermarket: the Emergence of the Modern Poultry Industry in Britain. A. Godley, B. Williams, February 2007.
URL:<https://www.researchgate.net/publication/24121120TheChickenTheFactoryFarmandtheSupermarkettheEmergenceoftheModernPoultryIndustryinBritain>
15. Poultry industry paradigms: connecting the dots. Journal of Applied Poultry Research, Volume 32, Issue F.L.S. Castro, J. Arango, C.M. Owens, P.A. Smith, S. Reichelt, C. DuB, A. Menc, 1 March, 2023.
16. Adaptability Challenges for Organic Broiler Chickens: A Commentary. Animals MDPI. M. Guarino Amato, c. Castellini, May 2022.
17. Historical Overview of Poultry in Japan, The Journal of poultry science. A. Tajima, 2023 Jun 29. URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10293860/>
18. М.М Дорош., О.Р Жидяк. Сучасний стан галузі птахівництва України та перспективи розвитку. *Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького*. 2009. Т. 11, № 1. С. 5.

19. Полегенька М. Аналіз сучасного стану виробництва продукції птахівництва в Україні. *Дніпровський державний аграрно-економічний університет*. 2019. № 3. С. 137–143.
20. Савченко Т., Саванчук Т. СУЧАСНИЙ СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ПТАХІВНИЦТВА У РЕГІОНАХ УКРАЇНИ. *Науковий вісник НУБІП України*. 2022. 260.
21. Лаготюк В.О. Аналіз тенденцій розвитку галузі птахівництва в Україні. *Економіка та суспільство*. 2019.
22. Сахацький М., Е. Абдуллаєва. ПРОДУКТИВНІСТЬ БРОЙЛЕРІВ ЗАЛЕЖНО ВІД УМОВ ЇХ ВИРОЩУВАННЯ У КЛІТКАХ. *НУБІП*. 2018. Т. 9, № 1.
23. Шевченко А., Петренко О., Донцов А. РОЗВИТОК ПТАХІВНИЦТВА В УКРАЇНІ: ЗАГРОЗИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ. *Економічний вісник Причорномор'я*. 2023. 4.
24. Стефанів О. Б. Деякі аспекти формування пропозиції на ринку продукції птахівництва в Україні. *Птахівництво*. 2009.
25. Ніколюк О.В, Савченко Т.В, Бордун Т.В. Система управління розвитком ринку продукції птахівництва. *Food Industry Economics*. 2022. Т. 14, № 3.

Khlan Krystyna,

Student, Specialty 212 Veterinary Hygiene, Sanitation and Expertise, Mykolaiv National Agrarian University, Mykolaiv, Ukraine
ORCID ID: 0009-0008-9917-2094
e-mail: kristinakhlan9@gmail.com

Alla Bondar,

Candidate of Agricultural Sciences, Associate Professor, Department of Veterinary Medicine and Hygiene,
Mykolaiv National Agrarian University, Mykolaiv, Ukraine
ORCID ID: 0000-0002-5546-0528
e-mail: aobondar@mnau.edu.ua

MOBILE POULTRY HOUSE WITH AVIARY: A MODERN SOLUTION FOR FARMERS

Abstract

Poultry farming is one of the key and most dynamic sectors of agricultural production both in Ukraine and worldwide. It provides the population with high-quality food products – meat and eggs, which play an important role in the daily human diet. In recent years, there has been a noticeable increase in chicken meat consumption, which is explained by its affordability, nutritional value, and dietary properties. In this regard, the search for modern and efficient methods of keeping and raising poultry that meet both economic feasibility and environmental safety requirements is becoming increasingly relevant. The article considers a promising direction in the development of poultry farming – the use of mobile chicken coops with runs. This approach to farm management combines traditional practices with innovative solutions,

allowing optimization of production processes. Mobile coops are distinguished by their structural convenience: they can be easily moved from one place to another, providing birds with access to fresh grass and natural feed. This significantly reduces the costs of purchasing compound feed while enriching the chickens' diet with essential microelements, which has a positive effect on the quality of meat and eggs. Special attention is paid to the advantages of mobile constructions over traditional stationary facilities. Regular changes of grazing areas help prevent the spread of infectious diseases, reduce the risk of parasitic infestations, and maintain an appropriate level of hygiene on the farm. In addition, due to their mobility, farmers can rationally use land resources, preventing soil depletion. This makes the technology of poultry keeping more environmentally friendly and sustainable. Mobile coops with runs combine several benefits: economic efficiency, improved bird welfare, care for animal health, environmental friendliness, and ease of use. For modern farms, this opens up new opportunities to increase production efficiency, enhance product competitiveness in the market, and comply with current standards of agricultural business.

Thus, mobile poultry housing systems can be considered a promising direction in the development of poultry farming, capable of harmoniously combining the interests of producers, consumers, and the environment. Their implementation is an important step toward the sustainable development of agriculture, as well as toward forming a new culture of farming based on innovation and ecological responsibility.

Keywords: poultry house, aviary, chicken meat, farm, broilers, ecological poultry farming, development.

References

1. A mobile system for rearing meat chickens on pasture. M. Scrivan, S.H. Pickinpaugh, February 2015
URL:https://www.researchgate.net/publication/276404955Amobile_system_for_rearingmeatchickens_on_pasture
2. Economic Feasibility of Mobile Processing Units for Small Scale Pasture Poultry Farmers. Simoni Angioloni, Genti Kostandini, July 2015
URL:<https://www.researchgate.net/publication/280307428EconomicFeasibilityofMobileProcessingUnitsforSmallScalePasturePoultryFarmers>
3. Pasture intake improves the performance and meat sensory attributes of free-range broilers. Ponte P.I. C. M Rosado, J.P Crespo, D.G Crespo, J.L Mourão,
URL:<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/18079453/>
4. Soil fertility and crop growth under poultry/crop integration. Kathleen Hilimire, Stephen R. Gliessman, Joji Muramoto. June 2013
URL:<https://www.researchgate.net/publication/236974607Soilfertilityandcropgrowthunderpoultrycropintegration>
5. Profitable Poultry: Raising Birds on Pasture. Livestock Alternatives. Published by the Sustainable Agriculture Network (SAN), the national outreach arm of the Sustainable Agriculture Research and Education (SARE) program, with funding by USDA's Cooperative State Research, Education and Extension Service
URL: www.sare.org/publications/poultry.htm
6. Detecting Ammonia in Poultry Housing Using Inexpensive Instruments. April 13, 2023. PennState Extension

- URL:<https://extension.psu.edu/detecting-ammonia-in-poultry-housing-using-inexpensive-instruments>
7. Manure application methods and nitrogen losses. University of Minnesota Extension
URL:<https://extension.umn.edu/manure-management/manure-application-methods-and-nitrogen-losses>
 8. Pastured poultry enterprise analysis. University of Minnesota Extension
URL:<https://extension.umn.edu/community-research/pastured-poultry-enterprise-analysis>
 9. Profitable Poultry. Raising Birds on Pasture SARE Outreach. 2012
URL: <https://www.sare.org/resources/profitable-poultry/>
 10. Organic vs free-range - what's the difference? Soil Association, 2020; Compassion in World Farming
URL:<https://www.soilassociation.org/take-action/organic-living/what-is-organic/organic-eggs/>
 11. Welfare of broilers on farm. EFSA (2023) Scientific Opinion on the welfare of broilers
URL: <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/7788>
 12. Commission Delegated Regulation (EU) 2017/2168 of 20 September 2017 amending Regulation (EC) No 589/2008 as regards marketing standards for free range eggs where hens' access to open air runs is restricted
URL:<https://eur-lex.europa.eu/eli/regdel/2017/2168/oj/eng>
 13. Day Range Pastured Poultry – An Alternative to Chicken Tractors. Kathy Voth. July 7, 2014
URL:<https://onpasture.com/2014/07/07/day-range-pastured-poultry-an-alternative-to-chicken-tractors/>
 14. The Chicken, the Factory Farm and the Supermarket: the Emergence of the Modern Poultry Industry in Britain. A. Godley, B. Williams, February 2007.
URL:<https://www.researchgate.net/publication/24121120TheChickenTheFactoryFarmandtheSupermarketTheEmergenceoftheModernPoultryIndustryinBritain>
 15. Poultry industry paradigms: connecting the dots. Journal of Applied Poultry Research, Volume 32, Issue F.L.S. Castro, J. Arango, C.M. Owens, P.A. Smith, S. Reichelt, C. DuB, A. Menc, 1 March, 2023.
 16. Adaptability Challenges for Organic Broiler Chickens: A Commentary. Animals MDPI. M. Guarino Amato, c. Castellini, May 2022.
 17. Historical Overview of Poultry in Japan, The Journal of poultry science. A. Tajima, 2023 Jun 29.
URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10293860/>
 18. M.M Dorosh., O.R Zhydiak. Suchasnyi stan haluzi ptakhivnytstva Ukrainy ta perspektyvy rozvytku. Naukovi visnyk LNUVMBT imeni S.Z. Hzhyskoho. 2009. T. 11, № 1. S. 5.
 19. Polehenka M. Analiz suchasnoho stanu vyrobnytstva produktsii ptakhivnytstva v Ukraini. Dniprovskiy derzhavnyi ahrarno-ekonomichnyi universytet. 2019. № 3. S. 137–143.

- 20.Savchenko T., Savanchuk T. SUCHASNYI STAN I TENDENTsII VYROBNYTsTVA PRODUKTsII PTAKhIVNYTsTVA U REHIONAKh UKRAINY. Naukovyi visnyk NUBIP Ukrainy. 2022. 260.
- 21.Lahotiuk V.O. Analiz tendentsii rozvytku haluzi ptakhivnytstva v Ukraini. Ekonomika ta suspilstvo. 2019.
- 22.Sakhatskyi M., E. Abdullaieva. PRODUKTYVNIST BROILERIV ZALEZhNO VID UMOV YiKh VYROShchUVANNIa U KLITKAKh. NUBIP. 2018. T. 9, № 1.
- 23.Shevchenko A., Petrenko O., Dontsov A. ROZVYTOK PTAKhIVNYTsTVA V UKRAINI: ZAHROZY TA PERSPEKTYVY. Ekonomichnyi visnyk Prychornomoria. 2023. 4.
- 24.Stefaniv O. B. Deiaki aspekty formuvannia propozytsii na rynku produktsii ptakhivnytstva v Ukraini. Ptakhivnytstvo. 2009.
- 25.Nikoliuk O.V, Savchenko T.V, Bordun T.V. Systema upravlinnia rozvytkom rynku produktsii ptakhivnytstva. Food Industry Economics. 2022. T. 14, № 3.

Стаття надійшла до редакції 02 жовтня 2025 року.

Стаття пройшла рецензування 04 листопада 2025 року.

Стаття опублікована 18 грудня 2025 року.